

Nr 311.

Godkänd av första kammaren den 25 maj 1937.

Godkänd av andra kammaren den 25 maj 1937.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av riksdagens år 1936 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1935—30 juni 1936.

(Statsutskottets utlåtande nr 144).

Till KONUNGEN.

Efter prövning av vad riksdagens nästlidet år församlade revisorer rörande verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1935—30 juni 1936 uti avgiven berättelse anmält samt vederbörande verk och myndigheter uti däröver avgivna förklaringar hos Kungl. Maj:t andragit, får riksdagen i nedan nämnda ärende anföra följande.

1:o.

Riksdagens revisorers verksamhet.

Under § 1 av sin berättelse hava revisorerna upptagit till behandling åtskilliga spörsmål, som beröra frågan om utvidgad granskningsrätt för riksdagens revisorer (jfr 1931 års riksdags skrivelse nr 342). Därvid hava revisorerna framhållit önskvärdheten av att fullt tydliga bestämmelser rörande omfattningen av revisorernas granskningsrätt komme att fastställas, så att icke någon tvekan kunde uppkomma i fråga om revisorernas befogenhet, då det gällde fullgörandet av det dem av riksdagen anförtrodda uppdraget. Revisorerna hava utgått från att i avseende å de nya områden, till vilka granskningsrätten skulle utsträckas, revisorerna bereddes en sådan ställning, att möjlighet lämnades dem att utan omgång taga del av alla de handlingar och uppgifter, som efter revisorernas bedömande erfordras för en redovisningsfrågas fullständiga prövning.

I samband härmed hade revisorerna ansett sig redan nu böra hos riksdagen väcka förslag därom, att riksdagen vid ställandet av medel till förfogande för vissa ändamål måtte fästa såsom villkor, att riksdagens revisorer skul-

le äga granska förvaltningen hos de organisationer och myndigheter, vilka skulle äga disponera medlen. Revisorerna hade här närmast avsett skogsvårdsstyrelserna och hushållningssällskapen, vilkas verksamhet kunde anses vara i huvudsak beroende av statsmedel eller andra allmänna medel, som genom riksdagens medverkan ställdes till dessa organisationers förfogande.

Riksdagen vill först erinra därom, att Kungl. Maj:t i propositionen nr 213 till innevarande års riksdag framlagt förslag till viss utvidgning av riksdagens revisorers granskningsrätt beträffande användningen av statsunderstöd.

Vidkommande därefter frågan om revisorernas förslag i avseende å granskningen av hushållningssällskaps och skogsvårdsstyrelser förvaltning och räkenskaper har riksdagen under åberopande av de skäl, som av revisorerna anförts till stöd för en utvidgning av deras granskningsrätt i avseende å dessa organisationer, velat meddela, att riksdagen ansett att såsom villkor för beviljande av medel till dessa organisationer bör stadgas, att riksdagens revisorer skola äga granskningsrätt i fråga om organisationernas förvaltning och räkenskaper.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen såsom villkor för ställande av medel till förfogande åt hushållningssällskap och skogsvårdsstyrelser beslutat föreskriva, att riksdagens revisorer må äga granska dessa organisationers förvaltning och räkenskaper.

2:o.

Ändring i instruktionen för riksdagens revisorer.

Under § 2 hava revisorerna till behandling upptagit frågan om ändring i den för dem gällande instruktionen (Del I sid. 9 och 10).

Beträffande denna fråga har riksdagen denna dag i särskild skrivelse (nr 309) meddelat sitt beslut.

3:o.

Vissa kontrollkostnader vid byggandet av jagaren Göteborg.

Under försvarsdepartementet, § 12, hava revisorerna framställt vissa erinringar beträffande utbetald gottgörelse till marinens byggnadskontrollanter (Revisionsberättelsen del I sid. 37—41).

Revisorerna hava meddelat, att genom kontrakt den 31 oktober 1933, avslutat mellan marinförvaltningen å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar, å ena sidan, samt aktiebolaget Götaverken i Göteborg, å andra sidan, nämnda aktiebolag åtagit sig att på i kontraktet närmare angivna villkor för kronans räkning utföra byggandet av jagaren Göteborg.

Till kontrollant beträffande vissa av de arbeten m. m. aktiebolaget Götaverken enligt förenämnda byggnadskontrakt åtagit sig att utföra förordnade marinförvaltningen mariningenjören E.; samt till kontrollant för det hos

aktiebolaget de Lavals ångturbin, Saltsjö-Järsla, under tillverkning varande, för nämnda jagare avsedda turbinmaskineriet, mariningenjören av 1:a graden vid mariningenjörkåren S.

Förenämnda mariningenjörer hava Stockholm såsom ordinarie tjänstgöringsort och uppbära följaktligen lön efter dyrortsgrupp G samt provisoriskt dyrortstillägg.

På därom av marinförvaltningen gjorda framställningar, vari framhölls, att såväl E:s som S:s tjänstgöring som kontrollanter komme att omfatta en tidrymd av mer än tolv månader samt att de under nämnda tid komme att å byggnadsplatserna åtnjuta bostad in natura på kronans bekostnad, beslöt Kungl. Maj:t, att desamma skulle under hela ifrågavarande tjänstgöring få åtnjuta tjänstgöringstraktamente. En till S:s förfogande ställd maskinistunderofficer skulle under enahanda förhållanden jämlikt Kungl. Maj:ts beslut jämväl äga åtnjuta tjänstgöringstraktamente.

Revisorerna, som lämnat en redogörelse för de i här angivna fall tillämpliga föreskrifterna i tilläggsbestämmelserna till de militära avlöningsreglementena, hava gjort följande allmänna uttalande.

Till grund för ovan åberopade föreskrifter i tilläggsbestämmelserna till de militära avlöningsreglementena synes ligga den tanken, att en beställningshavare — militär eller civilmilitär — som kommanderats eller förordnats tjänstgöra utom den ordinarie tjänstgöringsorten allenast under kortare tid, i allmänhet understigande ett år, bör med bibehållande av sin ordinarie tjänstgöringsort erhålla ersättning för de av den tillfälliga tjänstgöringen föranledda merkostnaderna i form av tjänstgöringstraktamente. Under fullgörande av uppdrag, vilket tager så lång tid i anspråk, att en flyttning till tjänstgöringsorten är påkallad, har beställningshavaren i regel ansetts böra erhålla lön efter tjänstgöringsortens ortsgrupp ävensom ersättning för de med flyttning till nämnda ort förenade kostnaderna. Ehuru de åt nu ifrågavarande beställningshavare meddelade kontrollantuppdragen varit av årslång varaktighet, hava kontrollanterna ifråga ansetts böra bibehålla Stockholm såsom ordinarie tjänstgöringsort, vilket föranlett, att de förutom lön efter Stockholms ortsgrupp jämte dyrortstillägg kommit i åtnjutande av tjänstgöringstraktamente. I kraft av det med vederbörande leverantör avslutade kontraktet hava de därjämte erhållit fri bostad till värde av 3,500 kronor eller bostadsersättning med samma belopp för år eller det högsta belopp, som enligt marinförvaltningens härutinnan meddelade föreskrifter kan utgå.

Vad särskilt angår mariningenjören S. hava revisorerna funnit det anmärkningsvärt, att han icke, såsom i kontraktet förutsatts, anvisats bostad i eller invid Saltsjö-Järsla, varest kontrollen skolat utövas, utan på omkring 10 kilometers avstånd från arbetsplatsen. Då S. sålunda i allt fall icke varit bosatt vid leverantörens verkstäder, synes han lika väl kunnat vara bosatt å sin ordinarie tjänstgöringsort, Stockholm, i vilket fall han haft allenast omkring 7 kilometers väg till verkstäderna, räknat från Stockholms centrala delar. Därest S. varit bosatt å sistnämnda ort, hade han givetvis icke kunnat göra anspråk på vare sig tjänstgöringstraktamente eller bostadsersättning. Den ovan nämnda omständigheten, att S. i så stor utsträckning befunnit sig på tjänsteresor, synes även tala för, att han utan större olägenhet ur tjänstesynpunkt kunnat vara bosatt i Stockholm.

Revisorerna finna även de för kontrollanterna utgivna bostadsersättningarna i och för sig rikligt tillmätta.

Särskilt med beaktande av de principer för avlöningsberäkning, som enligt vad ovan nämnts i allmänhet tillämpas i fråga om militär- och civilmilitär personal, som på grund av långvariga tjänsteuppdrag fått sig särskild tjänstgöringsort anvisad, synas nu ifrågavarande kontrollanter få anses intaga en särskilt gynnad ställning.

Vad sålunda förekommit giva revisorerna anledning förorda, att det måtte tagas under övervägande, huruvida icke för framtiden marinens byggnadskontrollanter vid fullgörande av uppdrag av längre varaktighet å annan ort än egen förläggingsort böra erhålla förändrad tjänstgöringsort, i vilket fall de i avseende å dem tillkommande lön bliva hänförliga till den ortsgrupp, som omfattar tjänstgöringsorten, och erhålla flyttningsersättning till sistnämnda ort.

Revisorerna, som ingalunda bortse från att det kan vara av behovet påkallat att i kontrakt om fartygsbyggnad intages bestämmelse om skyldighet för vederbörande leverantör att tillhandahålla kontrollant bostad, anse emellertid, att sådana skäl knappast föreligga, som kunna motivera, att statsverket för framtiden ersätter bostadskostnader av nu angivet slag.

En anordning i den av revisorerna sålunda antydda riktningen skulle medföra icke oväsentligt minskade utgifter för statsverket, utan att, såvitt revisorerna kunna finna, statens eller förrättningsmannens berättigade intressen därigenom trädas för nära.

Förklaring har avgivits av marinförvaltningen (Del II sid. 13—15), som meddelat, att den av revisorerna behandlade frågan rörande gottgörelse till marinens byggnadskontrollanter tidigare varit föremål för övervägande inom ämbetsverket. Marinförvaltningen hade därvid kommit till den uppfattningen, att uppdraget att vara kontrollant vid fartygsförband icke borde föranleda placering till ordinarie tjänstgöring å byggnadsorten. Vad anginge det av revisorerna påtalade förhållandet, att mariningenjör S. icke anvisats bostad i eller invid Saltsjö-Järsla, varest kontrollen skolat utövas vid Aktiebolaget de Lavals ångturbins verkstäder, framhöll ämbetsverket, att lämplig bostad icke kunde av leverantören ställas till förfogande vid Saltsjö-Järsla, varför han fick åtnöjas med bostad i Neglinge.

Riksdagen, som icke vill förringa den stora betydelse, som måste tillmätas kontrollen vid byggandet av krigsfartyg, har dock icke kunnat undgå finna, att i de av revisorerna påtalade fallen marinens byggnadskontrollanter kommit att intaga en i ekonomiskt avseende särskilt gynnad ställning. Vad beträffar mariningenjören S. måste det enligt riksdagens mening betraktas som synnerligen anmärkningsvärt, att, då, såsom marinförvaltningen i sin förklaring i ärendet uppgivit, bostad icke kunnat anvisas honom i Saltsjö-Järsla, där kontrollen skolat utövas, han icke i stället fått kvarstanna i Stockholm, i vilket senare fall han icke kunnat göra anspråk på vare sig tjänstgöringstraktamente eller bostadsersättning.

Vad av revisorerna i detta ärende anförts har övertygat riksdagen om behovet av ändrade grunder i fråga om gottgörelse åt marinens byggnadskontrollanter. Revisorerna hava i sådant hänseende ifrågasatt, huruvida icke för framtiden nämnda kontrollanter vid fullgörande av uppdrag av längre varaktighet å annan ort än egen förläggingsort borde erhålla förändrad tjänst-

göringsort, i vilket fall de i avseende å dem tillkommande lön bleve hänförliga till den ortsgrupp, som omfattade tjänstgöringsorten, och erhöle flyttningsersättning till sistnämnda ort. En annan tänkbar lösning vore enligt riksdagens mening, att kontrollant vid tjänstgöring å annan ort än förlägningsorten tillerkändes särskilt arvode utöver lönen jämte flyttningsersättning. Även en kombination i någon form av dessa två utvägar syntes riksdagen vara möjlig.

Då det här gäller icke oväsentliga utgifter för statsverket, synes den föreliggande frågan böra göras till föremål för övervägande, och har riksdagen ansett sig böra hos Kungl. Maj:t göra framställning härom.

Riksdagen får i anledning härav anhålla, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande frågan om ändrade grunder för gottgörelse åt marinens byggnadskontrollanter.

4:o.

Ersättning under flygtjänstgöring och i anledning av olycksfall under sådan tjänstgöring.

Under försvarsdepartementet, § 14, hava revisorerna meddelat, att de verkställt utredning rörande de ersättningar, som i olika former tillkomma den i flygtjänst sysselsatta militära personalen ävensom efterlevande efter vid flygolyckor omkommen militärpersonal (Del I sid. 44—57).

Revisorerna hava till nämnda utredning knutit följande allmänna uttalande:

De föreskrifter angående flygtillägg, vilka meddelades i kungl. brevet den 23 december 1926, hava förklarats vara av provisorisk karaktär, och skulle flygtilläggen i dess nuvarande form endast utgå, intill dess i samband med regleringen av de militära pensionsfrågorna prövning ägt rum av frågan angående beredande av skäligt understöd åt personal, som drabbats av olycksfall vid flygning eller, där sådant olycksfall medfört döden, åt den avlidnes efterlevande. Numera hava tjänstepensionsförhållandena för försvarsväsendets personal ordnats och även frågan om familjepension blivit i huvudsak reglerad. Spörsmålet om beredande av särskild ersättning åt vid flygolyckor skadad personal eller, vid dödsfall, deras efterlevande, har emellertid icke i samband därmed upptagits till särskild prövning. Det synes för närvarande icke heller vara avsett att vidtagna ändringar i grunderna för flygtilläggs utgående. Enligt 1936 års försvarsbeslut har nämligen — så vitt framgår av kostnadsberäkningarna för flygvapnets övningar — förutsatts, att särskilda förmåner under flygtjänstgöring skulle komma att utgå enligt nu gällande grunder. Det torde i detta sammanhang få erinras därom, att enligt flygvapnets räkenskaper för budgetåret 1935/1936 i kostnader för flygtillägg utgått tillhopa 609,109 kronor 67 öre. Motsvarande kostnader enligt den nya försvarsorganisationen hava beräknats till 1,630,000 kronor.

Generella grunder efter vilka ersättning bör utgå till omkommen flygpersonals efterlevande hava emellertid hittills icke fastställts, ehuru väl pensionsförhållandena för försvarsväsendets personal såsom förut nämnts blivit reglerade, utan har riksdagen efter framställning från vederbörande prövat varje särskilt fall med hänsyn till de föreliggande omständigheterna. Visserligen hava framställningar i sådant syfte hittills av riksdagen bifallits, men kvar står dock ett visst osäkerhetstillstånd för flygpersonalens anhöriga,

så länge åtgärder icke äro vidtagna för att i görligaste mån trygga dessas ställning vid olycksfall med invaliditet eller dödlig utgång till följd under en verksamhet, vilken innebär avsevärt större olycksfallsrisker än annan sysselsättning i statens tjänst. Flygvapnets utbyggande enligt 1936 års försvarsbeslut kommer emellertid att medföra en avsevärd ökning av antalet flygningar och av den i flygtjänst sysselsatta personalen. Därav kan givetvis en stegring i antalet olycksfall bliva följden, ett förhållande som i sin tur kan medföra, att de fall, då framställningar komma att göras till riksdagen om särskilt understöd, ävenledes bliva talrikare än hittills varit fallet. De ekonomiska konsekvenserna för statsverket av dessa förhållanden kunna därför också bliva betydligt känbarare än vad de för närvarande äro.

Revisorerna vilja även erinra därom, att riksdagen vid särskilda tillfällen framhållit önskvärdheten av att enhetliga grunder kunde genomföras för beviljande av understöd åt genom olyckshändelse under flygtjänstgöring omkomna militära befattningshavares efterlevande.

I anslutning till vad sålunda anförts vilja revisorerna, utan att närmare ingå på frågan om de nuvarande flygtilläggen kunna anses väl avvägda med hänsyn till de med desamma avsedda syftmålen, framhålla, att enligt revisorernas uppfattning den till flygtjänst kommenderade personalens särskilda förmåner synas även böra omfatta särskild ersättning i form av livräntor, avsedda att utgå dels till beställningshavaren själv, därest han till följd av invaliditet ådragen vid olycksfall under flygtjänstgöring nödgas avgå ur tjänst, dels till efterlevande, därest sådant olycksfall medfört döden. Frågan om denna ersättning sammanhänger givetvis med frågan om övriga särskilda förmåner, som kunna anses böra utgå till i flygtjänstgöring sysselsatt personal. Med hänsyn härtill och ovan angivna förhållanden anse revisorerna, att bestämmandet av formen för särskild ersättning under flygtjänstgöring snarast möjligt bör bliva föremål för en allsidig utredning.

Yttrande har avgivits av flygförvaltningen (Del II sid. 16), som tillstyrkt den av revisorerna begärda utredningen.

Såsom revisorerna erinrat hava några generella grunder, efter vilka ersättning bör utgå till omkommen flygpersonals efterlevande, icke fastställts, oaktat pensionsförhållandena för försvarsväsendets personal numera äro reglerade. Framställningar om utbekommande av dylik ersättning hava i stället från fall till fall prövats av riksdagen. Att detta för flygpersonalens anhöriga medfört ett osäkerhetstillstånd torde vara uppenbart. Genomförandet av enhetliga grunder på ifrågavarande område synes riksdagen — ej minst ur synpunkten att trygga personalens rekrytering — vara i hög grad påkallat. Erinras må också därom, att denna fråga tidigare varit föremål för riksdagens prövning och att riksdagen då uttalat sig för önskvärdheten, att en utredning i ärendet skulle komma till stånd.

Riksdagen finner vägande skäl tala för att beträffande den militära flygpersonalen frågan om rätt till ersättning åt efterlevande ävensom vid invaliditet klarlägges och grunderna härför fastställas. Då emellertid detta spörsmål sammanhänger med frågan om de övriga särskilda löneförmåner, som utgå till berörda personal, synes utredningen böra omfatta samtliga de ersättningar, som anses böra tillkomma denna personal.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning ifråga om bestämmandet av formen för särskild ersättning till i flygtjänstgöring sysselsatt militär personal.

5:o.

Vissa avskrivningsfrågor.

Under socialdepartementet, § 22, hava revisorerna framställt vissa erinringar rörande handläggningen av ett ärende inom överståthållarämbetet angående av poliskamreraren Arvid Levander i hans tidigare innehavda befattning såsom andre stadsfogde i Stockholm begångna förskingringar (Del I sid. 76—82).

I anslutning härtill hava revisorerna gjort följande allmänna uttalande:

Revisorerna vilja erinra därom, att, då det gäller ersättning för förskingrade medel, däri statsmedel och andra allmänna medel ingå, frågan om ersättning för de förskingrade medlen — i den mån sådan ersättning på grund av gällande bestämmelser kan utgå — samt om avskrivning av vissa förskingrade statsmedel hittills pläгат handläggas i samband med frågan, huruvida fel eller försummelse av någon tjänsteman kunnat giva anledning till eller möjliggjort förskingringarna. Dylika ärenden avgöras av Kungl. Maj:t efter framställning från vederbörande myndighet samt efter hörande av statskontoret och riksräkenskapsverket samt justitiekanslersämbetet. Härigenom har såväl ersättningsfrågan som ansvarsfrågan kommit under Kungl. Maj:ts bedömande.

I ovan angivna fall har överståthållarämbetet direkt till justitiekanslersämbetet anmält de åtgärder, som av överståthållarämbetet ansetts böra vidtagas på grund av de Levanderska förskingringarna. Justitiekanslersämbetet torde i anledning av denna anmälan genom sitt beslut att låta bero vid vad i ärendet förekommit för sitt vidkommande få anses hava fattat ståndpunkt i ansvarsfrågan. I föreliggande fall synes — särskilt i betraktande av att enligt vad revisorerna erfarit en förskingring tidigare skett av medel, som stått under Levanders kontroll — ett frångående av den i allmänhet i dylika fall tillämpade regeln icke hava bort ske.

Genom den handläggning, detta förskingringsärende sålunda kommit att få, kvarstår dock efter justitiekanslersämbetets ovannämnda beslut fortfarande oreglerad frågan om vilka åtgärder, som skola vidtagas för avskrivning av det betydande belopp av statsmedel, som av Levander förskingrats i den mån icke för någon del av beloppet täckning kan beredas.

Revisorerna, som erfarit att riksräkenskapsverket hos Kungl. Maj:t anmält, att verket under vissa år då dessa förskingringar ägt rum, ej medhunnit granskning av överståthållarämbetets räkenskaper, hava emellertid fäst sig vid vad överståthållarämbetet anfört till försvar för sin underlåtenhet att verkställa stadgade inventeringar, innefattande jämväl att ämbetets uppmärksamhet icke kommit att fästas på frågan om inventeringar även av det skälet att det »måste anses som en olycklig tillfällighet att i förevarande fall riksräkenskapsverket icke uppmärksammat, att inventeringsprotokoll uteblivit». För sin del kunna revisorerna icke godkänna en förklaring av denna art. Revisorerna hava särskilt uppmärksammat det tillvägagångssätt, som här ägt rum, i all synnerhet som en vidare tillämpning därav kan medföra betänkliga konsekvenser. För sin del göra revisorerna gällande att, då för-

skingring av statsmedel äger rum, anmälan härom i varje fall skall göras till Kungl. Maj:t, som då — oberoende av huruvida åtal sker — blir satt i tillfälle att taga ställning till frågan i hela dess omfattning.

Förklaring har avgivits av överståthållarämbetet (Del II sid. 34—38), som uttalat, att någon föreskrift att jämväl till Kungl. Maj:t göra anmälan om oredlighet med avseende å omhänderhavda medel icke förefinnes i gällande författningar.

Under finansdepartementet, § 39, hava revisorerna vidare framställt vissa erinringar rörande gällande bestämmelser angående avskrivning av statens fordringar (Del I, sid. 150—156).

Revisorerna hava erinrat därom, att i fråga om avskrivning i statens räkenskaper gäller ännu ehuru med vissa ändringar en av Kungl. Maj:t den 11 december 1830 i ämnet utfärdad förordning. Revisorerna, som lämnat en närmare redogörelse för innebörden av förordningens bestämmelser, hava i anslutning härtill gjort följande allmänna uttalande:

Såsom av det ovanstående framgår reglerades genom 1830 års förordning allmänna verks och myndigheters rätt till extra ordinarie avskrivning. Vad däremot angår Kungl. Maj:ts befogenhet att bevilja avskrivningar saknas bestämmelser i ämnet. Detta har vållat en viss osäkerhet vid Kungl. Maj:ts behandling av avskrivningsfrågor. Nämnda förhållande har vid flera tillfällen påtalats av vederbörande myndigheter. Sålunda har statskontoret i utlåtande den 18 juni 1927 i visst ärende angående befrielse från skyldighet att inbetala vissa anmärkningsbelopp framhållit den brist på enhetlighet som gjort sig gällande i Kungl. Maj:ts beslut i dylika frågor.

Vad beträffar bestämmelserna i 1830 års förordning synes det revisorerna uppenbart, att desamma äro föråldrade och i hög grad svårtolkade. Detta förhållande, ävensom bristen på kompletterande bestämmelser på hithörande områden, har givit anledning till ytterst olika förfarings sätt i avskrivningsärenden.

I detta sammanhang vilja revisorerna erinra därom, att 1902 års löneregreringskommitté i sitt den 18 juni 1904 avgivna betänkande med förslag till reglering av löneförhållandena vid kammarrätten uttalade, att det i 1830 års författning stadgade omständliga och tyngande förfarings sättet i verkligheten redan torde hava såsom otidsenligt till stor del kommit ur bruk och myndigheterna i stället anlita andra utvägar för att få förkomna effekter m. m. ur sina räkenskaper avförda. Det syntes därför löneregreringskommittén vara på tiden att även ur lagstiftningen avlägsna stadgandena i detta hänseende.

Revisorerna hava även lagt märke till, att avskrivning verkställes utan att förutsättningarna därför enligt förordningen varit för handen. Vidare har konstaterats, att sådan åtgärd vidtagits trots att varken denna förordning torde hava varit tillämplig eller särskilt medgivande till avskrivning lämnats.

Revisorerna kunna i detta sammanhang icke heller underlåta att fästa uppmärksamheten på att enhetliga bestämmelser saknas rörande bokföringen av penningbalanser, som i förordningen avses. Denna omständighet har medfört, att vissa verk bokföra sådana balanser såsom fordringar, medan andra verk upptaga dylika belopp »inom linjen». Ytterligare andra verk bokföra överhuvud taget icke sådana belopp i sina huvudböcker.

Enligt revisorernas mening stå de nu omhandlade förhållandena icke i god överensstämmelse med ett välordnat redovisningsväsende. Revisorerna vilja därför framhålla önskvärdheten av att en omarbetning av hithörande bestämmelser kommer till stånd, varvid jämväl torde böra övervägas i vad mån icke ett klarläggande bör ske i fråga om Kungl. Maj:ts rätt att bevilja avskrivningar.

Yttranden hava avgivits av justitiekanslersämbetet, statskontoret och riksräkenskapsverket (Del II sid. 93—95).

Justitiekanslersämbetet har uttalat, att ämbetet saknade anledning avstyrka ifrågasatt omarbetning av gällande avskrivningsbestämmelser eller ett eventuellt reglerande av Kungl. Maj:ts befogenhet att bevilja avskrivningar.

Statskontoret och riksräkenskapsverket hava tillstyrkt revisorernas förslag.

Såsom revisorerna under § 39 framhållit, äro nuvarande bestämmelser om allmänna verks och myndigheters rätt till extra ordinarie avskrivningar fastställda i 1830 års förordning i ämnet. Dessa bestämmelser äro i flera hänseenden föråldrade, varjämte bristen på kompletterande föreskrifter haft till följd, att olika förfaringssätt tillämpats. Vidkommande Kungl. Maj:ts rätt att göra avskrivningar saknas, såsom revisorerna framhållit, bestämmelser i ämnet, vilket medfört osäkerhet vid behandlingen av avskrivningsfrågor. Även i fråga om bokföringen av avskrivna belopp hava växlande principer följts. Uppenbart är, att dessa förhållanden äro i hög grad otillfredsställande. Såväl statskontoret som riksräkenskapsverket hava också ansett en utredning böra komma till stånd angående de åtgärder, som måste vidtagas för att åstadkomma en bättre ordning på detta område. Riksdagen, som delar den sålunda uttalade uppfattningen om önskvärdheten av en utredning i nämnda hänseende, har ansett sig böra hos Kungl. Maj:t göra framställning härom. Jämväl frågan om Kungl. Maj:ts rätt att göra avskrivningar synes lämpligen böra i samband därmed bliva föremål för närmare övervägande.

Vidkommande revisorernas under § 22 framställda anmärkning vill riksdagen uttala, att jämväl enligt riksdagens mening det måste ur principiell synpunkt anses riktigast, att, då det gäller ersättning för förskingrade stats- och andra allmänna medel, framställning göres av vederbörande myndighet till Kungl. Maj:t, som därigenom blir satt i tillfälle att fatta ståndpunkt till såväl ersättningsfrågan som ansvarsfrågan. Vid den utredning rörande omarbetning av bestämmelserna angående avskrivning av statens fordringar, som riksdagen ovan begärt, synes jämväl den av revisorerna nu berörda frågan böra närmare klarläggas.

Under återopande av det anförda får riksdagen anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande omarbetning av bestämmelserna angående avskrivning av statens fordringar.

6:o.

Formerna för arbetet inom statsförvaltningen.

Under finansdepartementet, § 37, hava revisorerna meddelat, att tidigare års revisorer vid skilda tillfällen behandlat frågor, som sammanhånga med formerna för arbetet inom statsförvaltningen, och därvid jämväl uttalat vissa önskemål, syftande till åtskilliga omläggningar av hittills tillämpade arbetsmetoder. Av revisorerna i detta hänseende framförda anmärkningar hava framförallt åsyftat sättet för utanordnande av statsmedel, bokföringen av vissa utgifter, uppbörd, redovisning och kontroll av inkomster, ordnandet av blankettväsendet, inköp av skrivmaterialier o. dyl. samt möjligheterna att härutinnan åstadkomma mera praktiska och tidsbesparande anordningar.

Jämväl 1936 års statsrevisorer hava upptagit dessa ärenden, varvid de omnämnt, att riksdagen år 1934 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för åstadkommande i fråga om utanordnandet av statsmedel av större likformighet och ett i möjligaste mån förenklat förfarande (Del I sid. 139—142).

Revisorerna hava anfört bland annat följande.

Riksdagens revisorer hava, såsom ovan omnämnts, vid upprepade tillfällen framställt erinringar och uttalat önskemål i syfte att inom statsförvaltningen åstadkomma enklare och enhetligare samt mera utgiftsbesparande arbetsmetoder. Även riksdagen har hos Kungl. Maj:t gjort framställningar om vidtagande av åtgärder i denna riktning. Ehuru tid efter annan vissa reformer för vinnande av förenklingar och besparingar på skilda områden genomförts, hava dock ej några åtgärder av mera allmän räckvidd i stort sett blivit vidtagna i nämnda hänseende.

Såväl vid sin räkenskapsgranskning som vid besök hos olika statsinstitutioner hava innevarande års revisorer ägnat jämväl dessa frågor sin uppmärksamhet. Ehuru arbetet vid den statliga förvaltningen icke alltid kan till sina grundläggande principer anpassas efter samma former som vid enskild verksamhet, hysa revisorerna den uppfattningen att, i den mån icke något allmänt eller enskilt rättssäkerhetsintresse lägger hinder i vägen, jämväl de statliga förvaltningsmyndigheterna skulle kunna i vissa hänseenden vid fullgörandet av sina uppgifter rationalisera arbetssättet såsom skett exempelvis vid vissa kommunala organ, där arbetet till sin natur är mera jämförbart med det inom statsförvaltningen. De nuvarande arbetsmetoderna inom statsförvaltningen synas i många fall leda till dubbelarbete eller i varje fall innebära mera omgång än som skulle följa med användande av ändrade verksamhetsformer.

Vid årets revisionsförrättning hava revisorerna sålunda haft sin uppmärksamhet fäst på olika detaljer av den statliga verksamheten, av vilka en del omnämnts av revisorerna vid tidigare verkställda revisioner, medan åter andra icke förut varit föremål för behandling. Bland dylika detaljer må här nämnas följande:

användandet av postgiro i vidgad omfattning och utnyttjande av de kontrollmöjligheter, som betalning över postgiro medför,

kassagöromålets sammanförande till vissa bestämda dagar och i samband därmed räkningars upptagande i särskilda sammandrag,

vidgad möjlighet för postverket att tillhandahålla skrivmaterialier genom upphandling därav även för vissa delar av den centrala förvaltningen,

inskränkning av antalet kvittenser för samma utanordnade belopp, där detta utan eftergivande av säkerhetssynpunkten låter sig göra,

ordnandet av ämbetsverkens inventarieförteckningar så att en tillfredsställande översikt och kontroll av inventariebeståndet ernås,

minskning av ämbetsverkens kostnader för inbindning, åtminstone i fråga om vissa sådana handlingar, som icke kunna anses vara av för framtiden bestående värde, ävensom

ytterligare kontroll över statstrycket för vinnande av enhetlighet och besparingar.

Det förefaller revisorerna som om en kompletterande undersökning av arbetssättet och arbetsmetoderna ävensom av de spörsmål, som därmed äga samband, bör verkställas. Med hänsyn härtill hava revisorerna, utan att närmare ingå på nyss angivna detaljfrågor, velat ånyo fästa riksdagens uppmärksamhet på dessa ur flera synpunkter betydelsefulla spörsmål.

Vid behandlingen av riksdagens revisorers ovannämnda uttalande har riksdagen jämväl behandlat motionen II: 319 angående undersökning av arbetsorganisationen och arbetsmetoderna vid statsförvaltningen.

I § 41 av sin berättelse hava revisorerna förordat, att det tages under överbägande, i vad mån utgivandet av den officiella statistiken kan påskyndas samt huruvida icke åtgärder böra vidtagas för en omläggning av denna statistik, innebärande, bland annat, en inskränkning av de administrativa verkens publicerade statistik. Jämväl motionsvis ha inom riksdagen påyrkats åtgärder för vinnande av centralisering och rationalisering vid bearbetningen av rikets officiella statistik åsyftande en snabbare, billigare och mera aktuell statistik.

Även i §§ 56 och 63 av sin berättelse hava riksdagens revisorer påvisat vissa förhållanden inom statsförvaltningen, som i fråga om där berörda speciella områden medföra olägenheter, och vilka syntes böra föranleda vidtagandet av förändringar i vissa hänseenden. I ena fallet gäller det redovisningen av vissa uppbördsmedel å nionde huvudtitelns anslag till extra utgifter och i andra fallet handläggningen av ärenden rörande avsked för personer, som uppförts å indragningsstat. De åberopade fallen syntes utvisa, att bristande enhetlighet i fråga om förfaringssättet förelåge.

Vid bedömandet av arbetsförhållandena och arbetsformerna inom statsförvaltningen kunna givetvis skilda synpunkter göras gällande. Särskilt när det gäller den ekonomiska förvaltningen och ansvaret för dess handhavande är det tydligt att stor försiktighet måste iakttagas, då det gäller att vidtaga reformer. Dock torde man böra utgå från att även på detta område framförallt bör eftersträvas, att statsförvaltningen utan eftergivande på noggrannhet och säkerhet utför sitt arbete till det allmännas tjänst med undvikande av några alltför invecklade och arbetstyngande anordningar. Riksdagen har icke kunnat undgå att finna att på skilda områden en rationalisering och förenkling i förfaringssättet i fråga om ärendenas allmänna handläggning bör kunna ske, utan att någon eftergift av betydelse därför behöver göras i

fråga om arbetets resultat. Det vill ock förefalla, som om inom vissa områden av statsförvaltningen en modernisering av arbetsformerna efter förebild från affärlivet vore önskvärd och skulle kunna icke blott förenkla och förbilliga arbetet, utan även snabbare föra fram till ett lika värdefullt arbetsresultat, som vinnes med nuvarande måhända i vissa avseenden något stela och omständliga arbetsmetoder. Framför allt bör därvid klargöras den nytta för förvaltningen och landets allmänna liv, som arbetet skall tjäna.

Av vad som i dessa frågor från skilda håll anförts framgår, att vissa delar av statsförvaltningen — anordningsväsendet, den officiella statistiken, inköpsförhållandena — särskilt framhållits såsom varande i behov av rationalisering, men å andra sidan torde, såsom jämväl av revisorerna påpekats, en allmän översyn för åstadkommande av önskvärda förenklingar inom statsförvaltningen få anses av behovet påkallad. Beträffande den officiella statistiken synes riksdagen de motionsvis framförda synpunkterna böra beaktas, enär därigenom torde kunna vinnas ett bättre framtida utnyttjande av införskaffade uppgifter samt en rationalisering av arbetsmetoderna vid den statistiska bearbetningen. Riksdagen saknar möjlighet att närmare ingå på dessa frågor, men anser dem dock vara av sådan vikt, att riksdagen ansett sig böra, i anledning av vad revisorerna under ovannämnda paragrafer i sin berättelse anført och i motionen II: 319 i vissa hänsenden ytterligare utvecklats, anhålla hos Kungl. Maj:t om ett övervägande vad som må kunna vidtagas för vinnande av förenklingar i fråga om de arbetsformer, vilka nu ofta tillämpas inom statsförvaltningen, varvid särskilt bör uppmärksammas att snabbt vinna åsyftat arbetsresultat.

Riksdagen får alltså anhålla, att Kungl. Maj:t i anledning av vad revisorerna anført och motionen II: 319 ville taga under övervägande vilka åtgärder, som lämpligen låta sig genomföra för åstadkommande av en rationalisering av arbetsmetoder och arbetsformer inom statsförvaltningen i syfte att snabbt vinna åsyftat arbetsresultat.

7:o.

Indrivningen av kronans fordringar i balans- och därmed jämställda mål.

Under finansdepartemenet, § 38, hava revisorerna framställt vissa erinringar beträffande indrivningen av kronans fordringar i balans- och därmed jämställda mål (Del I sid. 142—150).

Revisorerna, som anført vissa exempel, som belyst de på ifrågavarande område rådande missförhållandena, hava i anslutning härtill gjort följande allmänna uttalande:

De nu anförda exemplen ävensom vad revisorerna i övrigt vid sin granskning på hithörande område funnit giva vid handen, att indrivningen av kronan i balans- och därmed jämställda mål tilldömda belopp skett efter mycket växlande principer inom olika förvaltningsområden. Revisorerna hava heller icke kunnat undgå att få den uppfattningen, att i stort sett in-

drivningen icke varit ordnad på ett tillfredsställande sätt. Särskilt märkliga hava revisorerna funnit omständigheterna i det först angivna exemplet, där vederbörande efter avtjänat straff ånyo fått inträda i statstjänst och under tjugufem år innehaft sådan anställning — därav mer än femton år som ordinarie tjänsteman — utan att den myndighet, som skolat bevaka kronans rätt, förskaffat sig kännedom om hans vistelseort för vidtagande av indrivningsåtgärder. Det oförmälda förfarandet med införandet av kungörelser i Post- och rikets tidningar synes allenast hava tjänat det ändamålet att kronans rätt i formellt hänseende bevarats, men synes ingalunda kunna utgöra ett försvar för underlåtenheten att vidtaga undersökningar rörande vederbörandes vistelseort. I sådana fall, där vederbörande tjänsteman efter straffriförklaring återgått till sin ordinarie tjänst eller på grund av sjukdom erhållit tjänstledighet från densamma, synes någon återbetalning av de förskingrade beloppen genom avdrag å lönen merendels icke hava ägt rum. I skarp motsats häremot framstå de åtgärder, som utav postverket i ett av de anförda exemplen vidtagits gentemot en tjänsteman, som efter förskingring av postmedel blivit avsatt. I detta fall har också genom smärre återbetalningar kronans fordran kunnat nära nog helt täckas. Icke blott inom postverket utan även inom vissa av de övriga kommunikationsverken hava också enligt vad revisorerna funnit i motsvarande fall tillämpats liknande förfaringssätt.

Enligt revisorernas mening är det angeläget, att åtgärder snarast möjligt vidtagas för att råda bot på de här ovan påtalade missförhållandena. Även om det ingalunda är lätt att komma tillrätta med denna fråga, då numera, såsom av det anförda framgår, något centralt organ icke finnes, som har till uppgift att övervaka indrivningen av kronan i balans- och därmed jämställda mål tilldömda ersättningsbelopp, måste det dock vara en oeftergivlig fordran att en bättre ordning i här berörda hänseenden åstadkommes. Såsom redan omnämnts upptogs spörsmålet om ett centralt övervakande av indrivningen utav kronans fordringar av här berörda slag redan år 1925 av vederbörande departementschef i samband med behandlingen av frågan om upphävande av kammarrättens domsrätt i vissa mål, men någon åtgärd har sedermera icke blivit vidtagen i detta ärende. Då revisorerna nu upp- taga detta spörsmål, vilja de samtidigt framhålla, att enligt deras mening förefintligheten av ett dylikt övervakande organ tvivelsutan måste vara ägnad att bidra till åstadkommande av ordning och reda på hithörande område.

En dylik anordning i och för sig synes emellertid icke vara tillfyllest. Såsom de anförda exemplen utvisa, torde nämligen enligt gällande bestämmelser med nuvarande exekutionsmedel, som här kunna komma till användning, en effektiv indrivning av de kronan tilldömda beloppen knappast vara möjlig. Medan i fråga om en medborgare, som av en eller annan anledning icke fullgjort eller kunnat i rätt tid fullgöra sin skattebetalning gentemot stat och kommun, möjlighet till införsel i avlöning föreligger, kan däremot, då det gäller medel, som tilldömts kronan — måhända på grund av en av vederbörande utmätningsman gjord förskingring av skattemedel — införsel icke ske för återfående av det förskingrade och sedermera till återbetalning utdömda beloppet. Det vill därför förefalla revisorerna vara förtjänt av att övervägas, huruvida icke vid indrivning av statsverkets fordringar även av nu berörda slag ett införselförfarande bör kunna tillämpas och nämnda fordringar i indrivningshänseende jämsställas med skattemedel.

Föreliggande spörsmål torde emellertid tarva en ingående utredning, som utan dröjsmål bör komma till stånd. På grund härav hava revisorerna velat påkalla riksdagens särskilda uppmärksamhet å denna fråga.

Yttranden hava avgivits av statskontoret och riksräkenskapsverket (Del II sid. 92—95), som i alla delar anslutit sig till revisorernas uppfattning i detta ärende.

Vad av revisorerna under förevarande paragraf anförts synes giva vid handen, att indrivningen av kronans i balans- och därmed jämställda mål tilldömda belopp sker efter mycket växlande principer inom olika förvaltningsområden ävensom att indrivningen i stort sett icke kan anses vara ordnad på ett tillfredsställande sätt. Riksdagen delar revisorernas uppfattning, till vilken såväl statskontoret som riksräkenskapsverket anslutit sig, att åtgärder snarast böra vidtagas för ett avhjälpande av de påtalade missförhållandena. Riksdagen har därför ansett sig böra hos Kungl. Maj:t göra framställning om närmare utredning i ärendet. I samband med denna utredning synes enligt riksdagens mening till övervägande böra upptagas jämväl den av revisorerna berörda frågan, huruvida icke beträffande uttagandet av de fordringar, varom här är fråga, införselinstitutet lämpligen må kunna begagnas. Därest så bleve fallet, skulle nämligen i indrivningshänseende nämnda fordringar bliva jämställda med skattemedel.

Under återopande av det anförda får riksdagen anhålla, att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärder för åstadkommande av ändrade bestämmelser rörande indrivning av kronans fordringar i balans- och därmed jämställda mål.

8:o.

Vissa till efterlevande efter prästmän utgående understöd.

Under ecklesiastikdepartementet, § 46, hava revisorerna meddelat, att i de flesta stift alltjämt utgå avgifter till understöd åt efterlevande efter prästmän dels i form av prästänkehjälpsavgift, dels ock i form av kronotonde (Del I sid. 171 och 172).

Efter att hava närmare redogjort för dessa understöd, vilka härröra från 1600-talet, hava revisorerna gjort följande allmänna uttalande.

De understöd, för vilka ovan redogjorts, utgöra bidrag av allmänna medel till pensionering av efterlevande efter prästmän. Då denna pensionering, till vilken staten lämnar förhållandevis större bidrag än till andra befattningshavares familjepensionering, numera är ordnad efter tidsenliga grunder, anse revisorerna en undersökning önskvärd, huruvida ifrågasatt bidrag kunna upphöra att utgå.

Yttranden hava avgivits av kammarkollegiet och Uppsala domkapitel (Del II sid. 103—107), vilka anslutit sig till vad revisorerna anført.

Såsom revisorerna framhållit, är pensioneringen av efterlevande efter prästmän numera ordnad efter tidsenliga grunder. Det kan vid sådant förhållande starkt ifrågasättas, om tillräcklig anledning föreligger för att den änkehjälp, varom här är fråga, skäligen bör i fortsättningen utgå vid sidan av prästerskapets änke- och pupillkassas verksamhet. Riksdagen finner, i likhet

med revisorerna och de i ärendet hörda myndigheterna, frågan härom böra göras till föremål för utredning.

Då, såsom kammarkollegiet i ärendet anfört, inom vissa stift lära förefinnas fonder eller kassor, avsedda för understöd i vissa fall åt efterlevande efter prästmän, synes riksdagen lämpligt, att berörda utredning jämväl kommer att omfatta en undersökning av sättet för dessa fonders och kassors tillkomst samt i vad mån numera inträdda förhållanden kunna anses böra föranleda särskilda åtgärder rörande dessa fonder och kassor.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning rörande upphörandet av vissa till efterlevande efter prästmän utgående särskilda understöd m. m.

9:o.

Vissa till överläkaren vid allmänna barnbördshuset i Stockholm och dess kvinnoklinik utgående löneförmåner.

Under ecklesiastikdepartementet, § 48, hava revisorerna upptagit till behandling vissa frågor, som beröra ersättningen till överläkaren vid allmänna barnbördshuset i Stockholm. Revisorerna hava framlagt förslag därom, att arvode till överläkaren borde fastställas av Kungl. Maj:t, som redan nu har att besluta om storleken av legosängsavgifterna vid barnbördshuset (Del I sid. 173—177).

Förklaring har avgivits av sjukhusets direktion (Del II sid. 110—113).

Då barnbördshuset av statsmedel årligen erhåller betydande belopp i form av anslag under åttonde huvudtiteln, anser riksdagen i likhet med revisorerna skäl föreligga för att frågan om storleken av arvodet till överläkaren vid barnbördshuset underställs Kungl. Maj:ts prövning. Enligt riksdagens mening bör detta ske i form av villkor för anslagets beviljande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen beslutat att såsom villkor för beviljandet av statsanslag till allmänna barnbördshuset fastställa, att arvodet till barnbördshusets överläkare skall underställas Kungl. Maj:ts prövning.

10:o.

Avdrag å förskotterat statsbidrag till avlönande av lärare vid folk- och småskolor m. fl. läroanstalter.

Under ecklesiastikdepartementet, § 53, hava revisorerna till behandling upptagit frågan om sänkning av den procentsats, efter vilken skoldistriktet få vidkännas avdrag å förskotterat statsbidrag till läraravlönningar, ävensom föreslagit vissa ändringar beträffande redovisningen av ifrågavarande förskott och avdrag (Del I sid. 181—183).

Enligt kungörelsen den 18 september 1918 angående avlöningen åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning skulle rekvisition av statsbidrag ske en gång om året, nämligen i oktober. För att icke

intill tiden för statsbidrags utanordnande vara i avsaknad av medel för utbetalning månadsvis av lönerna ägde skoldistriktet efter januari månads utgång varje år i förskott erhålla viss del av statsbidraget. För att icke statsverket genom denna förskottsbetalning skulle åsamkas större utgifter än om medlen utanordnades månadsvis, skulle vid den slutliga utbetalningen av statsbidraget innehållas — förutom de förskotterade medlen — jämväl skälig ränta å dessa medel, i den mån de icke varit för avsett ändamål använda. Räntan bestämdes till en och en halv procent. Förskottet jämte nämnda ränta skulle innehållas vid statsbidragets slutliga utanordning.

Liknande bestämmelser gällde i fråga om rekvisition och utbetalning av statsbidrag till avlöning åt lärare vid fortsättningsskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor.

I samband med budgetårets omläggning från och med den 1 juli 1923 sänktes räntan å förskottet, som då skulle utbetalas halvårsvis, till en procent.

För rekvisition och utbetalning av statsbidrag åt lärare vid fortsättningsskolor och högre folkskolor, kommunala mellanskolor samt de enligt beslut av 1928 års riksdag inrättade kommunala flickskolorna gälla i huvudsak samma bestämmelser.

Kungörelsen den 16 september 1918 (nr 760) har numera upphört att gälla, och skall från och med den 1 juli 1936 kungörelsen den 30 juni 1936 (nr 434) angående avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning lända till efter rättelse. Enligt sistnämnda kungörelse skall staten övertaga hela kostnaden för de författningsenligt utgående kontanta minimilönerna för lärare vid folk- och småskolor.

Beträffande rekvisition och utbetalning av statsbidrag till här avsedd lärarpersonal gälla dock i huvudsak samma bestämmelser som förut.

Vid avräkning av här avsedda förskott gottgöres vederbörligt riksstatsanslag procentavdraget.

Revisorerna hava till ovannämnda redogörelse knutit följande allmänna uttalande:

Såsom ovan framhållits fastställdes år 1918 med hänsyn till då gällande giroränta — 3 procent — den procentsats, efter vilken avdrag å ifrågavarande förskott skulle beräknas, till en och en halv procent. Den år 1923 företagna sänkningen i avdragsprocenten å förskottet till en procent föranleddes uteslutande av att förskottsutbetalningarna uppdelades på två terminer.

Utan att närmare ingå på spörsmålet, huruvida numera — sedan staten övertagit hela kostnaden för minimiavlöningen åt lärarpersonalen vid folk- och småskolor — något procentavdrag överhuvud taget bör ifrågakomma, vilja revisorerna med hänsyn till det ändrade ränteläget ifrågasätta, om icke en motsvarande sänkning bör vidtagas beträffande procentsatsen å det avdrag, som skall ske vid avräkning av förskott, varom här är fråga.

Beträffande bokföringen av ifrågavarande avdrag vill det förefalla revisorerna mindre lämpligt att — därest avdraget skall bibehållas — ett avlöningsanslag tillgodoföres sådana inkomster. Desamma torde i stället böra uppdebiteras å inkomsttiteln »Diverse inkomster».

Vidare synes det böra tagas under övernående, huruvida icke de förskjutna beloppen omedelbart borde avföras å vederbörlig anslagstitel i riksstaten i stället för, såsom nu, å förskottstitel.

Yttranden hava avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket och skolöverstyrelsen (Del II sid. 119—121).

Riksdagen anser i likhet med revisorerna, att en sänkning av procentsatsen å det avdrag, som skall ske vid avräkning av avlöningsförskott, torde med hänsyn till det ändrade ränteläget få anses fullt motiverat.

Riksräkenskapsverket liksom även statskontoret hava i sina i ärendet avgivna yttranden till behandling upptagit en fråga, som icke berörts av revisorerna, nämligen huruvida icke i samband med löneregleringen för folk- och småskollärarpersonalen en omläggning av det hitintills tillämpade utbetalningssättet av statsbidrag till nämnda lärarpersonal bör vidtagas. Då enligt löneregleringen i fråga lönerna skulle komma att utbetalas månadsvis i efterskott, syntes det påkallat, att för varje månad avpassad del av statsbidraget även utbetalades månadsvis. Genom en sådan ordning skulle de skäl bortfalla, som föranlett procentavdrag vid den slutliga utbetalningen av statsbidrag för redovisningsåret. Riksdagen finner för sin del detta förslag vara ur flera synpunkter att förorda. Detsamma synes lämpligen kunna genomföras ej blott för folk- och småskollärarpersonalens vidkommande utan även beträffande övriga lärarkategorier, i fråga om vilka enahanda bestämmelser angående förskottsutbetalningar av statsbidrag gälla. Då vidtagandet av en dylik reform torde böra föregås av en närmare utredning, har riksdagen ansett sig böra hos Kungl. Maj:t göra framställning härom.

Riksdagen får alltså anhålla, att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärder för åstadkommande av en omläggning av det hittills tillämpade utbetalningssättet av statsbidrag till avlönande av lärare vid folk- och småskolor m. fl. läroanstalter.

Stockholm den 25 maj 1937.

Med undersåtlig vördnad.